

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 47

van **JASPER PILLEN**

datum: 24 oktober 2024

---

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

Varkensbedrijven - Warme sanering

In een persbericht van 22 oktober jl. laat de minister weten dat er tot dan 175 varkensbedrijven zich hebben laten uitkopen met de vrijwillige uitstapregeling die de vorige Vlaamse Regering in het leven riep. Die uitstap vertegenwoordigt een vermindering van het aantal dieren met ongeveer 182.000, terwijl de totale daling van de Vlaamse varkensstapel bijna 900.000 dieren of 14% vertegenwoordigde, meer bepaald van 6,3 naar 5,4 miljoen varkens. De sterkere 'natuurlijke' daling van de varkensstapel heeft uiteraard te maken met de stopzetting van varkensbedrijven door boeren die met pensioen gaan en die vaak geen opvolging hebben.

1. In een eerste fase van het aanbod voor een warme sanering door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) werd een duizendtal varkensbedrijven aangeschreven met een impactscore van 0,5 procent.
  - a) Graag kreeg ik een overzicht van het aantal bedrijven per provincie die werden aangeschreven.
  - b) Over hoeveel varkens ging het in totaal? Graag ook hier een opdeling per provincie en daarbinnen per gemeente.
2. Uiteindelijk dienden 240 bedrijven een aanvraag in.
  - a) Hoeveel bedrijven dienden die aanvraag in opgesplitst per provincie?
  - b) Hoe verhoudt het aantal bedrijven dat een aanvraag indiende per provincie zich tot het totaal aantal varkenshouderijen in de betreffende provincies?
3.
  - a) In hoeverre beantwoordde deze reactie aan de vooropgestelde objectieven van de Vlaamse Regering?
  - b) Ging men daarbij effectief uit van een vooropgestelde vermindering van de varkensstapel met 30%?
4. Uiteindelijk beslisten 156 van de 240 bedrijven die een aanvraag hadden ingediend om effectief in te gaan op het aanbod van de VLM.
  - a) Graag kreeg ik een opdeling van het aantal bedrijven dat niet op de aanvraag van de VLM is ingegaan per provincie en daarbinnen per gemeente.

- b) Hoe verhoudt het aantal bedrijven dat op het aanbod inging per provincie zich tot het totaal aantal varkenshouderijen in de betreffende provincies?
  - c) Wat waren de belangrijkste redenen waarom bedrijven besloten het aanbod te weigeren?
  - d) In welke mate heeft de betere prijsvorming voor varkens in die periode meegespeeld?
  - e) Wat was de gemiddelde leeftijd van de varkenshouders die niet ingegaan zijn op het aanbod van de VLM?
  - f) Is er qua gemiddelde leeftijd een verschil op te merken tussen de verschillende Vlaamse provincies?
5. In een tweede fase werden nog ongeveer 2700 extra bedrijven aangezocht door de VLM, waardoor quasi alle varkensbedrijven in Vlaanderen in aanmerking kwamen voor de regeling.
- a) Waarom werd besloten om de warme sanering dermate uit te breiden zodat quasi alle Vlaamse varkenshouderijen in aanmerking kwamen voor de regeling terwijl de impact op het milieu van deze bedrijven toch relatief kleiner is?
  - b) Graag kreeg ik een overzicht van het aantal bedrijven per provincie die werden aangeschreven.
  - c) Over hoeveel varkens ging het in totaal? Graag ook hier een opdeling per provincie.
6. Op deze tweede oproep reageerden 19 bedrijven positief.
- a) Graag kreeg ik een opdeling van het aantal bedrijven dat op de aanvraag van de VLM is ingegaan per provincie en daarbinnen per gemeente.
  - b) Over hoeveel varkens ging het hier in totaal?
  - c) Hoeveel bedrijven hebben interesse getoond, maar beslisten om toch niet op het aanbod in te gaan? Graag opdeling per provincie en daarbinnen per gemeente.
7. Tot nog toe was er ongeveer 22 miljoen euro nodig om de geïnteresseerde varkenshouders uit te kopen.
- Graag kreeg ik een overzicht van de totale en gemiddelde uitkoopbedragen per provincie.
8. In een latere fase kunnen deze bedrijven eveneens een vergoeding krijgen voor de afbraak van de oude gebouwen.
- a) Hoeveel van de in totaal 175 bedrijven zullen daar een beroep op doen?
  - b) Welk bedrag zal er gereserveerd worden om de afbraak van de oude gebouwen te financieren?

9. Zal de VLM het daarbij laten om varkenshouders te vragen of ze geïnteresseerd zijn in een warme sanering of volgen er nog initiatieven? Zo ja, wanneer zal dat gebeuren en welke varkenshouderijen zullen prioritair worden benaderd?

JO BROUNS

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

ANTWOORDop vraag nr. 47 van 24 oktober 2024
van **JASPER PILLEN**

1. Bij de eerste oproep tot stopzetting van varkensstallen werden er 982 varkenshouders gecontacteerd.

a) De onderstaande tabel toont het aantal gecontacteerde landbouwers per provincie.

PROVINCIE	AANTAL GECONTACTEERDE EXPLOITATIES EERSTE OPROEP
Antwerpen	248
Limburg	167
Oost-Vlaanderen	161
Vlaams-Brabant	44
West-Vlaanderen	362
TOTAAL	982

b) De onderstaande tabel toont het aantal varkens per gemeente en provincie van de bedrijven met varkens die werden gecontacteerd (aangifte bij de Mestbank voor het productiejaar 2021).

PROVINCIE	GEMEENTE	AANTAL AANGEGEVEN VARKENS IN 2021 BIJ DE GECONTACTEERDE BEDRIJVEN
Provincie Antwerpen		616.882
	ARENDONK	38.407
	BALEN	19.304
	BRECHT	23.533
	DESSEL	4.784
	ESSEN	3.372
	GEEL	10.578
	GROBBENDONK	799
	HERENTALS	590
	HERENTHOUT	638
	HERSELT	4.040
	HOOGSTRATEN	134.943
	KALMTHOUT	3.496
	KASTERLEE	37.655
	LAAKDAL	7.032
	LILLE	24.624
	MALLE	8.960
	MERKSPLAS	50.810
	MOL	2.200

	OUD-TURNHOUT	13.383
	PUURS-SINT-AMANDS	1.003
	RANST	3.944
	RAVELS	52.048
	RETIE	5.823
	RIJKEVORSEL	57.097
	TURNHOUT	3.295
	VORSELAAR	2.286
	VOSELAAR	154
	WESTERLO	4.004
	WUUSTWEZEL	96.130
	ZANDHOVEN	1.741
	ZOERSEL	209
Provincie Limburg		252.778
	ALKEN	1.051
	BERINGEN	1.795
	BILZEN	6.897
	BOCHOLT	15.936
	BORGLOON	11.897
	BREE	29.851
	DIEPENBEEK	1.875
	DILSEN-STOKKEM	4.543
	HALEN	1.665
	HAMONT-ACHEL	15.921
	HECHTEL-EKSEL	3.662
	HEERS	3.463
	HERK-DE-STAD	1.919
	HOESELT	1.623
	HOUTHALEN-HELCHTEREN	7.596
	KINROOI	21.541
	KORTESSEM	3.296
	LANAKEN	3.939
	LOMMEL	4.796
	LUMMEN	9.595
	MAASEIK	9.016
	NIEUWERKERKEN	3.622
	OUDSBERGEN	17.028
	PEER	16.756
	PELT	10.442
	RIEMST	22.220
	SINT-TRUIDEN	1.018
	TESSENDERLO	969
	TONGEREN	15.774
	VOEREN	1.051
	WELLEN	2.021
Provincie Oost-Vlaanderen		324.588

	AALST	3.572
	AALTER	81.022
	ASSENEDE	8.585
	BERLARE	2.350
	BRAKEL	1.823
	DEINZE	17.881
	DENDERMONDE	2.117
	EEKLO	9.344
	EVERGEM	11.286
	GAVERE	2.428
	GERAARDSBERGEN	2.018
	HAMME	3.093
	KAPRIJKE	9.861
	KLUISBERGEN	6.552
	KRUIBEKE	9.381
	LIEVEGEM	16.503
	LOCHRISTI	7.981
	LOKEREN	10.216
	MAARKEDAL	577
	MALDEGEM	22.542
	MELLE	1.741
	MOERBEKE	2.914
	NAZARETH	3.229
	OOSTERZELE	2.713
	OUDENAARDE	796
	RONSE	1.356
	SINT-GILLIS-WAAS	7.590
	SINT-LAUREINS	31.164
	SINT-NIKLAAS	6.708
	STEKENE	10.556
	TEMSE	778
	WAASMUNSTER	12.620
	WETTEREN	1.555
	WICHELEN	3.573
	WORTEGEM-PETEGEM	2.537
	ZELE	5.626
Provincie Vlaams-Brabant		83.211
	AARSCHOT	966
	ASSE	1.138
	BEERSEL	726
	BEKKEVOORT	6.933
	BIERBEEK	5.721
	BOUTERSEM	1.337
	DIEST	4.837
	GLABBEEK	17.159
	GOOIK	392

	HAACHT	5.257
	HOEGAARDEN	1.210
	HOLSBEEK	4.859
	KORTENAKEN	7.562
	LUBBEEK	2.657
	PEPINGEN	12.757
	ROOSDAAL	820
	TIELT-WINGE	1.742
	ZOUTLEEUV	7.138
Provincie West-Vlaanderen		668.410
	ARDOOIE	6.665
	BEERNEM	18.765
	BLANKENBERGE	4.154
	DE HAAN	2.633
	DE PANNE	2.284
	HEUVELLAND	64.781
	HOUTHULST	12.777
	ICHTEGEM	18.002
	IEPER	41.559
	JABBEKE	8.901
	KNOKKE-HEIST	3.241
	KOKSIJDE	11.351
	KORTEMARK	14.311
	LANGEMARK-POELKAPELLE	25.206
	MIDDELKERKE	8.999
	NIEUWPOORT	5.159
	OOSTENDE	1.475
	OOSTKAMP	37.846
	OUDENBURG	4.343
	PITTEM	7.019
	POPERINGE	43.138
	RUISELEDE	58.557
	STADEN	58.882
	TIELT	8.777
	TORHOUT	27.051
	VEURNE	9.680
	VLETEREN	4.021
	WINGENE	81.888
	ZEDELGEM	50.468
	ZONNEBEKE	21.361
	ZWEVEGEM	5.116
TOTAAL		1.945.869

2. Er werd voor 236 exploitaties een aanvraag ingediend voor de vrijwillige stopzetting van varkensstallen tijdens de eerste oproep.

a) Onderstaande tabel toont het aantal aanvragen tijdens de eerste oproep voor de vrijwillige stopzetting van varkensstallen per provincie.

PROVINCIE	AANTAL AANVRAGEN EERSTE OPROEP
Antwerpen	60
Limburg	47
Oost-Vlaanderen	35
Vlaams-Brabant	4
West-Vlaanderen	90
TOTAAL	236

b) Onderstaande tabel toont het aantal aanvragen tijdens de eerste oproep voor de vrijwillige stopzetting van varkensstallen per provincie, het totaal aantal exploitaties met minstens 10 varkens aangegeven voor het productiejaar 2021 per provincie en de verhouding (%) van de aanvragen tot het totaal aantal exploitaties met minstens 10 varkens aangegeven voor het productiejaar 2021 per provincie.

PROVINCIE	AANTAL AANVRAGEN EERSTE OPROEP	AANTAL EXPLOITATIES MET MEER DAN 10 VARKENS AANGEGEVEN IN 2021	% AANVRAGEN EERSTE OPROEP TEN OPZICHTE VAN HET TOTAAL AANTAL EXPLOITATIES 2021
Antwerpen	60	538	11%
Limburg	47	344	14%
Oost-Vlaanderen	35	716	5%
Vlaams-Brabant	4	117	3%
West-Vlaanderen	90	2440	4%
TOTAAL	236	4155	6%

3. a) De maatregel vrijwillige stopzetting van varkensstallen moet bijdragen aan de algemene ambitie om minder stikstofuitstoot uit de landbouwsector te bereiken. De aanwezige varkens in het productiejaar 2021 op de 236 exploitaties waarvoor een aanvraag werd ingediend vertegenwoordigen samen 4,7% van het aantal varkens in het referentiejaar 2015.
- b) Er werden voorafgaand aan de eerste oproep geen objectieven gesteld. Het aantal varkenshouders die een aanvraag zouden indienen tijdens de eerste vrijwillige oproep tot stopzetting van varkensstallen kon niet voorafgaand voorspeld worden.
4. Van de 236 exploitaties waarvoor een aanvraag werd ingediend kwamen 217 in aanmerking. Van deze 217 zijn er 156 ingegaan op het aanbod om varkensstallen stop te zetten.
  - a) Bij 61 exploitaties is er niet ingegaan op het gekregen aanbod. De onderstaande tabel toont het aantal exploitaties die niet zijn ingegaan op het aanbod per provincie. Gezien de cijfers per gemeente zeer laag zijn, en zo de privacy van de individuele varkenshouder zou kunnen worden geschonden, geven we hier enkel cijfers per provincie.

PROVINCIE	AANTAL EXPLOITATIES DIE NIET INGAAN OP HET AANBOD
Provincie Antwerpen	13
Provincie Limburg	12
Provincie Oost-Vlaanderen	7
Provincie Vlaams-Brabant	2
Provincie West-Vlaanderen	27
TOTAAL	61

b) De onderstaande tabel toont de verhouding (percentage) van het aantal bedrijven die ingaan op het aanbod voor stopzetting ten opzichte van het totaal aantal exploitaties met varkens (meer dan 10 varkens aangegeven bij Mestbank voor het productiejaar 2021).

PROVINCIE	AANTAL AANVRAGERS DIE INGAAN OP HET AANBOD EERSTE OPROEP	AANTAL EXPLOITATIES MET MEER DAN 10 VARKENS AANGEGEVEN IN 2021	% AANVRAGERS DIE INGAAN OP HET AANBOD EERSTE OPROEP TEN OPZICHTE VAN HET TOTAAL AANTAL EXPLOITATIES 2021
Antwerpen	44	538	8%
Limburg	32	344	9%
Oost-Vlaanderen	24	716	3%
Vlaams-Brabant	1	117	1%
West-Vlaanderen	55	2440	2%
TOTAAL	156	4155	4%

c) Er werden niet systematisch gegevens verzameld en bijgehouden over de reden waarom de aanvragers niet ingaan op het aanbod. Uit contacten met de aanvragers die niet ingaan op het vrijblijvend aanbod blijkt evenwel dat de redenen zeer divers en samengesteld zijn. Redenen die meespelen in de beslissing zijn de marktomstandigheden, het aanbod van de stopzettingsvergoeding, de onzekerheid over de toekomstmogelijkheden van de bedrijfssite en bedrijfswoning, het verkopen van het bedrijf aan een derde, een opvolger die alsnog wenst verder varkens te houden, het instappen in het flankerend beleid voor oranje veeteeltbedrijven, geen zicht hebben op alternatieve beroepsmogelijkheden, ...

d) De betere prijsvorming heeft ongetwijfeld een rol heeft gespeeld bij het al of niet ingaan op het aanbod, maar hierover zijn geen concrete cijfers.

e) Bij 5 varkenshouders die niet ingaan op het aanbod van de eerste oproep is de leeftijd niet gekend. De overige varkenshouders die niet ingaan op het aanbod van de eerste oproep zijn gemiddeld 58 jaar oud.

f) Van de varkenshouders die niet ingaan op het aanbod van de eerste oproep toont de onderstaande tabel de gemiddelde leeftijd per provincie.

PROVINCIE	GEMIDDELDE LEEFTIJD AANVRAGER DIE NIET INGAAN OP HET AANBOD
Antwerpen	57
Limburg	62
Oost-Vlaanderen	54
Vlaams-Brabant	52
West-Vlaanderen	59

5. a) De impact op het milieu van de exploitaties met varkens die werden aangeschreven in de tweede ronde is individueel lager dan deze van de eerste ronde maar is samengeteld toch significant naar emissie van stikstof.

b) De tabel hieronder toont het aantal gecontacteerde exploitaties bij de tweede oproep.

PROVINCIE	AANTAL GECONTACTEERDE EXPLOITATIES TWEDE OPROEP
Antwerpen	274
Limburg	158
Oost-Vlaanderen	512
Vlaams-Brabant	65
West-Vlaanderen	1704
TOTAAL	2713

c) De tabel hieronder toont het aantal varkens aanwezig op de exploitaties die werden gecontacteerd voor de tweede oproep (aangifte bij de Mestbank voor het productiejaar 2021) per provincie.

PROVINCIE	AANTAL VARKENS BIJ GECONTACTEERDE EXPLOITATIES TWEDE OPROEP
Antwerpen	403.542
Limburg	113.217
Oost-Vlaanderen	632.880
Vlaams-Brabant	66.806
West-Vlaanderen	2.410.598
TOTAAL	3.627.043

6. Tijdens de tweede oproep werden er 350 aanvragen ingediend. Van deze aanvragers zijn er reeds 21 stopgezet (aanvragen tot uitbetaling ontvangen tot op 31 oktober 2024). De aanvragers hebben nog tot in mei 2025 om effectief stop te zetten en de uitbetaling aan te vragen.

a) Onderstaande tabel toont het aantal aanvragers die momenteel (tot 31 oktober 2024) zijn ingegaan op het aanbod bij de tweede oproep per provincie. Gezien de cijfers per gemeente zeer laag zijn, en zo de privacy van de individuele varkenshouder zou kunnen worden geschonden, geven we hier enkel cijfers per provincie.

PROVINCIE	AANTAL EXPLOITATIES DIE INGAAN OP HET AANBOD BIJ DE TWEDE OPROEP
Provincie Antwerpen	1
Provincie Limburg	3
Provincie Oost-Vlaanderen	2
Provincie West-Vlaanderen	15
TOTAAL	21

b) Niet alle 21 dossiers zijn reeds verwerkt. De prognose is dat er 17.000 varkens zaten in de stopgezette stallen aangegeven bij de Mestbank voor productiejaar 2021.

c) De aanvragers hebben tot in mei 2025 tijd om al dan niet in te gaan op het aanbod en dus effectief stop te zetten en de uitbetaling aan te vragen. Het aantal bedrijven die al dan niet zullen ingaan op het aanbod is dus nog niet gekend.

7. Onderstaande tabel toont de totale en gemiddelde stopzettingsvergoeding per provincie bij de eerste oproep.

PROVINCIE	TOTALE STOPZETTINGSVERGOEDING	GEMIDDELDE STOPZETTINGSVERGOEDING
Antwerpen	8.179.076	185.888
Limburg	4.084.742	127.648
Oost-Vlaanderen	3.644.003	151.833
Vlaams-Brabant	254.628	254.628
West-Vlaanderen	6.500.170	118.185
TOTAAL	22.662.619	145.273

8. a) Het aanvragen van een sloopvergoeding is vrijblijvend. De aanvrager heeft twee jaar tijd om zijn stal te slopen en een sloopvergoeding aan te vragen. Er zijn momenteel geen gegevens over het aantal aanvragers die effectief stallen zullen slopen en een uitbetaling zullen aanvragen.

b) Er zullen voldoende budgetten worden voorzien om de aanvragers van stopzettingsvergoedingen en sloopvergoedingen die een aanbod hebben gekregen en die zullen ingaan op het aanbod te vergoeden.

9. De regelgeving voorziet de mogelijkheid om bijkomende oproepen te voorzien. De Vlaamse Regering beslist hierover. Er is momenteel geen initiatief om een bijkomende oproep te organiseren.